

Izhaja dvakrat na mesec ter stane za vse leto 1 K 60 vin., za pol leta 1 K.

Naročnina in inserati blagovolijo naj se poslati upravništvu „Rodoljuba“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“.

RODOLJUB

Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste 16 vin. če se enkrat tiska; 24 vin. če se 2krat, in 30 vin. če se 3krat ali večkrat tiska.

Pisma izvolijo naj se frankirati. Rokopisi se ne vračajo.

4. štev.

V Ljubljani, dne 19. februarja 1903.

XIII. leto.

Usoda na Balkanu.

Bolj ko se razmere na Balkanu, posebno v Makedoniji zapletajo, bolj temeljito se bavi evropska politika z avstrijsko-ruskim dogovorom iz leta 1897. Kaj je obseženega v tem dogovoru, se varuje kot največja tajnost. Le toliko je gotovo, da se brez volje Avstro-Ogrske in Rusije ne bo ničesar predruožilo na Balkanu. Nasprotno pa je mogoče, da se bo baš vsled tega dogovora nekaj važnega spreobrnilo. Ako se govori o prijateljskih dogovorih, ki se sklepajo med državami iz političnih vzrokov, ni tega razmerja razumeti tako, kakor prijateljstvo med osebami. Politične prijateljske pogodbe niso nikdar brez očitnih dobičkar-skih namenov. Tako prijateljstvo ima temveč približno isti značaj, kakor če lovec povabi tovariša na medveda. Ne deli sicer rad lovskega vspeha in lovske slave z drugom, toda, ako bi šel sam nad medveda, zgodilo bi se lahko, da bi nele ne dosegel vspeha, temuč bi lahko prišel še v nevarnost za življenje. Kdo bo izmed Avstrije in Rusije pogodil na Balkanu medveda, in kdo bo le gonjač, ni težko uganiti. A tudi Avstrija ima v enakem poslu že svoje žalostne izkušnje, da se ne bo udnjala brez zajamčenih odškodnin. Osel gre baje le enkrat na led. Bismarck je speljal leta 1864. Avstrijo, da je pomagala osvojevati Nemčiji Holstein-Slezvik, a ko je žrtvovala svoje vojaštvo, napovedala ji je v zahvalo Nemčija vojno ter jo na vseh straneh oslabila, osramotila in oropala.

Tooliko je tedaj gotovo, da iz vzajemne naklonjenosti se nista dogovorili Avstro-Ogrska in Rusija glede Balkana. Govori se sicer, da sta si razdelili torišče na Balkanu tako, da dobi Avstro-Ogrsko zahodno, Rusija pa vzhodno polovico v pomirjevanje. Politični črnogledi pa proročujejo, da se po završenem delu lahko Avstriji zgodi ista na Balkanu, kakor se ji je zgodila pod Bismarckom na Severnem Nemškem. Pa tudi balkanski narodi bi si ne smeli želeti ne ruskega, ne avstrijskega pokroviteljstva, ako si hočejo ohraniti svojo samobitnost. Le federacija more rešiti balkanske države.

Veliko se ugiba zadnje dni, od kod je prišel na Bolgarijo tako močan pritisk, da je nastopila z vso osornostjo proti macedonskim odborom. Sedaj so zgubili Macedonci zadnjo simpatično oporo. Od vseh strani zagrajeni, doma strogo nadzorovani, bodo pač težko prišli do večje akcije. Turška sklepa z Grško zvezno pogodbo, da bo Turčija za vsak slučaj od te strani pokrita. Zato pa je Turška obljubila, vsa tekoča grško-turška vprašanja zadovoljivo urediti, posebno glede Krete.

Reformni predlogi avstrijsko-ruski se pričakujejo z vsakim dnevom. Dasi Turška dosedaj ni pravzaprav ničesar reformirala, hoče vendar imeti sultan že zahvalo Macedoncev. Sultan je v ta namen poklical k sebi ekumenskega patrijarha ter mu naročil vplivati na metropolit v evropskih vilajetih, da pošljejo verniki sultanu zahvalne brzojavke za izvedbo reform. Sultan potrebuje takih dokazov, da se v usodnem slučaju lahko opraviči napram velesilam, češ, da je vstaja neutemeljena.

Državni zbor.

Seja dne 13. februarja.

Tako dolgo pričakovana in od vseh strank opetovano urgirana sprememba tiskovnega zakona je prišla vendar na dnevni red. Po vsem tem soditi, je bilo pričakovati pri tem predmetu največje živahnosti in vsestranskih debat. Toda zbornica je bila jedva sklepčna, ker se je večina poslancev že odpeljala z opoldanskim vlakom domov. In temu se skoraj ni čuditi, ker so prejšnje tri dni bile res utrudljive seje. To ve tudi vlada in zbornično predsedstvo, zato ne stavi na dnevni red sobotne ali petkove seje državnih potreb, temuč le take ljudske »bagatele«, kakor je po vladnih nazorih preosnova tiskovnega zakona. Dasi pa leži ta predloga že skoraj celo leto na vladni mizi, prišla je nekaterim strankam, kakor na pr. Poljakom še prerano v razpravo ter bi bili še radi poprej napravili vladi uslugo z dovolitvijo budžeta ali brambne predloge. Nad polovico prijavljenih govornikov je zgubilo besedo, ker niso bili navzoči.

Prvi je govoril posl. Ryba, ki je izjavil, da je načrt v sedanji obliki nesprejemljiv, ker se ne dotika določil tiskovnega zakona, ki so zelo potrebna spremembe. O ministrskem predsedniku se pravi, da lepo govori in čudovito lepo piše, toda storiti noče nič. Govornik je opozarjal na časnikarske šole v Parizu Genevi in Londonu in da se tudi v Budimpešti namerava ustanoviti časnikarski tečaj. Vlada bi si stekla velike zasluge za časnikarski stan, ako bi tudi v Avstriji posvetila svojo pozornost tej zadevi. Sicer je res, da mora žurnalist kot tak biti rojen in da se ta umetnost ne da priučiti, toda ravno poklic žurnalista zahteva temeljite in strokovne izobrazbe. Najbolje bi bilo, da se predloži tiskovni zakon z enim samim paragrafom: »Tisek je prost«.

Posl. Sylvester je izjavil, da ne sodi tako pesimistično novega načrta, ki ima vsekakor marsikaj dobrega, tako omejitve konfiskacij, svobodo kolportaže dnevnikov. Govornik priporoča, naj se ustanovijo posebni tiskovni senati za razsodbo

tiskovnih prestopkov, kakor imamo trgovinske senate.

Besedo so zgubili, ker niso bili v zbornici Herzog, Rieger, Ofner, Pernerstorfer, Eldersch in Seitz, dočim se je Cingr odrekel besedi, češ, da še ni pripravljen.

Posl. Apolinar Jaworski je izjavil, da je prišel Poljakom tiskovni zakon nepričakovan na dnevni red ter je samo predlagal, naj se tiskovni odsek zviša od 37 članov na 48.

Posl. Rieger (ki se je dal zopet vpisati) je ostro kritikoval načrt, posebno § 37. in § 33., ki dajeta uradnikom in javnim družbam prednost. Na ta način bo vsaka kritika izključena in največji lumpje bodo uživali največji ugled in zaščito. Socialni demokratje ne bodo prej mirovali, dokler se ne ustvari svoboden tisk, delavstvu orožje zoper izrabljenje in tlačenje.

Vojna uprava zmagala.

Brambna predloga, ki je delala vladi največ skrbi, je takorekoč pod streho. Brambni odsek se je »zedinil« na korist vojni upravi. Take edinosti se lahko veseli vlada, za narode je pa sramota.

Kakor odločuje v vsaki stvari pri avstrijskem parlamentu podkupljivost in korupcija, tako se je zgodilo tudi pri brambni predlogi. Tiste nemške stranke, ki pri vsaki priliki hrupno povdarjajo svojo neodvisnost od vlade, ki hodijo vedno v prvih vrstah z razvito narodno zastavo, kjer se gre za kako brezpomembno demonstracijo, so se prodale vladi prodale svojo narodno neodvisnost in tisoče svojih sinov in sinov ostalih avstrijskih narodov nikdar sitemu vojnemu molohu. Za kakšno ceno so to storile, sicer ni povsem znano, le toliko je gotovo, da jim je ebljubil dr. Körber koncesije, toda ne glede brambne predloge, temuč na drugem polju, skoraj gotovo na narodno-političnem.

V ustavni zgodovini avstrijski je bilo že enkrat, da je bila vojna uprava v podobni stiski za dovolitev novih vojnih žrtev, kakor je sedaj pri novi brambni predlogi. To je bilo namreč leta 1879. Takrat pa se je šlo še za več, kakor za samo zvišanje rekrutnega kontingenta, takrat se je gradil s pomnoženo vojno temelj za zvezo z nemško državo. Šele zadnji trenotek se je takrat posrečilo vladi si pridobiti večino. In tisto nemško časopisje, ki je dandanes glasilo tistih nemških strank, ki so glasovale v odseku brezpogojno za zvišano brambno predlogo, je leta 1879. obsodilo tiste poslance, ki so priskočili vladi na pomoč kot ljudske izdajalce.

Tako se suče svet.

Dandanes pa se nazivajo za sovražnike države tiste stranke, ki so se

uprle vojni upravi, posebno Čehe in Jugoslovane se titulira na ta način. In vendar sta baš ta dva slovanska naroda, ki se vedno ravna po geslu: Dajte državi, kar je države! Sveda tudi Slovani ne morejo končno živeti od samega dajanja. Saj poslanci niso le zato izvoljeni, da bi samo dovoljevali vladi vojake in davke, temuč da zastopajo v prvi vrsti ljudske zahteve in koristi.

Tudi pri brambni predlogi jih je vodilo to načelo. Zahtevali so pogoje, ki bi olajševali prebivalstvu težka nova vojaška bremena. In to zahtevati ni le njih pravica, temuč tudi dolžnost. Toda vlada je rajši mešetarila z nemškimi strankami, jim dovolila izven vojne koncesije, samo, da si ji ni bilo treba ozirati na skromne slovanske zahteve.

Priznati se mora, da je bila edino prava akcija, ki se je uprizorila zadnji čas, da bi se vse stranke, ki stoje napram brambni predlogi v opoziciji, v ta namen združile ter podale vojni upravi skupno formulirane svoje zahteve. Te zahteve bi bile v interesu vseh narodov in vseh slojev. Brezdvomno bi bila taka vzajemna izjava imponirala vojni upravi, da bi je nikakor ne bila mogla in smela prezreti. Toda nekatere nemške stranke in socialni demokratje so tako skupno akcijo odklonili ter utrdili vladno stališče.

Sumljivo je bilo že skrivnostno poganjanje voditeljev nemške ljudske in nemške napredne stranke z dr. Körberjem. In ko je prišlo do glasovanja, je bilo 18 glasov za, 14 pa proti. Odločila je v prid vojni upravi nemška ljudska stranka s svojimi tremi glasovi. To si bo treba zapomniti za bodočnost.

Bolgarija proti Macedoncem.

Dva nagiba sta bila, da je začela bolgarska vlada tako strogo nastopati proti macedonskim odborom. Prvič je hotela podkrepiti svojo okrožnico na velevlasti, v kateri se opozarja na turško mobilizacijo. Bolgarska bo s tem dokazala, da se je skrbno izogibala vsemu, kar bi moglo dovesti do vojne. A če vojna vključ temu napoči, bo Bolgarska le izzvana v silobranu. Na vsak način si bo ohranila simpatije in vsakojako pomoč Avstro-Ogrske in Rusije. Potem pa je tudi turški komisar Ali Ferut-beg izročil bolgarski vladi zelo ostro pisano noto, naj razpusti revolucijske macedonske odbore. Bolgarija je vse spornila ter si umila roke za to, kar zna slediti. Gotovo je, da je bolgarska vlada prišla s tem v navskrižje z večino prebivalstva. Ljudska volja bo vsekakor tako močna, da se ji bo morala umakniti Danejeva vlada. Turška pa vključ temu ne miruje, temuč utrjuje svoje pozicije ob celi bolgarski meji, gradi ceste in mostove, pomnožuje vo-

jaštvo. Goltz-paša je že tudi izdelal ves vojni načrt. Glavna turška armada bo vsled tega načrta v visokosti 120.000 mož operirala v dolinah Marice in Tundže. Proti takim pripravam tudi Bolgarska ne more počivati, temuč bo najbrže mobilizovala 1. in 2. divizijo v Sofiji in Filipopolnu. Vkljub vsemu pomirjevanju se čuti težka atmosfera, ki napoveduje v kratki bodočnosti — grom in strelo.

Obsodba ljublj. škofa in „Slovenca“.

Obč. svetnik dr. Triller se oglašil s sledečim nujnim predlogom:

Slavni občinski svet! V Ljubljani izhaja dnevnik, katerega smatra vsa slovenska javnost po pravici kot oficijelno glasilo našega g. knezoškofa in to že zaradi tega, ker je po današnjih cerkvenih zakonih vsak škof eo ipso general in chef klerikalne, t. j. one stranke v deželi, kateri je zadnji cilj absolutna tudi posvetna nadvlada rimske duhovščine nad narodom. Na ramenih našega vrhovnega dušnega pastirja torej bremeni tudi vsa moralna odgovornost za pisavo njegovega glasila. To je logično in pravično in zagadatelj bi igral g. knezoškof le smešno ulogo ptičanoja, ako bi hotel tajiti to odgovornost.

In sedaj pač nihče med nami ni prezrl, da je škofov organ iznašel v zadnjem času način boja, ki je celo v naši dobi najskrajnejše politične demoralizacije vzbudil najsplošnejšo senzacijo in indignacijo. Jel je namreč obračati svoje orožje mesto v bojne vrste naprednih mož, ki stoje v vojski zoper rimski klerikalizem, v brezorožne žene in hčere teh političnih nasprotnikov, poteptal je v prah zastavo rudečega križa ki je sveta celó že barbarskim narodom in posnemati je pričel taktiko onih žalostnih angleških divjakov, ki so z oskrnjevanjem žená hoteli prisiliti junaške Bure, da uklonijo svoj trdi tilnik.

In da bi se pod zaščito škofove mitre in palice vpeljal pri nas še ta boj, tega zastopstvo meščanstva slovenske metropole pač ne sme niti trenutek mirno in molče trpeti; zagadatelj usojal si bom pozvati Vas, častiti gospodje tovariši v primeren odpor.

Prosim Vas torej sedaj pred vsem, da priznate predlogu, kateri hočemo v tem pogledu staviti, n u j n o s t.

Ko se nujnost soglasno priznava, nadaljuje govornik:

Naglašal sem že, da bo cela ost mojega predloga naperjena zoper g. knezoškofa kot onega klerikalnega prvaka, ki nosi vso odgovornost za »Slovenčev« pisavo. Te že po sebi naravne odgovornosti pa si je gospod knezoškof brezdvomno popolnoma v svesti, ker bi sicer ne mogel in ne smel delati tako glasne reklame za ta svoj list celo v pastirskih pismih, torej v cerkvi. To se mi je zdelo potrebno še posebej naglašati, kajti žalil bi vas, gg. tovariši in žalil bi narodno-napredno ženstvo, ako bi pozival občinski svet stolnega mesta slovenskega na boj zoper one škofove »landsknechte«, ki pišejo škofov organ ter mu posojajo svoja cenena imena.

In sedaj k stvari sami! Dne 7. t. m. pisal je škofov dnevnik, da na plese slovenske inteligence prihajajo ženske iz št. 13 in potem ko je imel g. knezoškof celi teden časa premišljevat, kako naj bi dostojno popravil to brezmejno infamijo ali »zavrženost«, kakor jo je imenoval celó odkriti sovražnik vsega, kar je slovensko »Grazer Tagblatt«, dopustil je, da je v soboto 14. t. m. njegov organ to infamijo ne le ponovil temveč celo podvojil in potrojil, pisoč, da je pisal le res-

nico in da pozna slovenske liberalne gospe, ki stoje še veliko nižje od ženskih številki 13. Ostalih perfidnostij dotičnega članka tu ne navajam, ker so naperjene zoper može, ki se bodo vedeli že sami braniti, čim bo imel »Slovenec« pogum, da jih imenuje. — Pač pa mora meščanstvo ljubljansko pokazati zobe takemu neskončno infamnemu pavšalnemu obrekovanju svojih žena ter zaklicati knezoškofu odločen: Hands off!

Izgovarja se sicer škofovo glasilo, da so ti napadi le pobotnice za taktiko »Slovenskega Naroda« in zlasti za njegov podlistek »Žrtev razmer«. Quod nego! Ali po eni strani je gospodu knezoškofu ljubljanskemu ravno tako dobro znano, kakor nam vsem, da je »Slov. Narod« privatno podjetje, ki prostovoljno služi narodno-napredni stranki, na čigar taktiko nima nikakega vpliva niti vodstvo naše stranke, kaj pa še naše ženstvo. Na drugi strani pa je nekaj čisto različnega, ako se političnemu listu vidi umestno, kazati občinstvu, kake izrodke rodi in mora roditi stan, kateremu je cerkev naložila nenraven in nemogoč boj zoper naravo, ki pa se pa vzlic temu vsiljuje narodu za absolutnega in nezmotljivega sodnika in učitelja morale, ki hoče igrati v socialni družbi in politiki vlogo nadčloveka — ali pa, ako ta, v sredi po njem samem provzročena boja stoječi stan skuša odbijati te napade s tem, da sega z umazano svojo roko v naše rodbinsko življenje, o čigar svetosti niti pojma nima in ako hoče iz sovražnosti do moža skruniti ženo, stoječo izven političnega boja.

Tendenca te najnovejše taktike škofove stranke je sicer očitna, a povsem zgrešena. Naj si ne domišljuje g. knezoškof, da bo s takim bojem odplašil tudi le jednega bojovníka, ali pa celo razcepil narodno-napredno stranko. Pota so nam morda različna, a cilj nam je jedin in ta cilj se glasi: neizprosen boj onemu rimskemu klerikalizmu, oni duhovniški prevladi, ki je bila še povsod ter je tudi pri nas glavna ovira vsakemu resnično kulturnemu napredovanju naroda.

In tega naj nikdar ne pozabi g. knezoškof, da bomo vedeli svetost svojega rodbinskega praga varovati zoper vsakogar, če treba tudi s pasjim bičem v roki, da pa pelje pot, katero nam kaže njegovo glasilo, naravnost v Ricmanje, ali pa še dalje!

In še nekaj bi se usojal klicati v spomin prem. g. knezoškofu. Prokletstvo slovenskega naroda in zasluga njegove duhovščine je, da se uresničujejo nad njim prorokovanja najzagrizenejših sovražnikov. Tako je kranjski pesnik, ki sicer ni bil prijatelj Slovencev, Anastazij Grün, pel nekoč: Bombardiert mit Distelköpfen — frisch die Pfaffen aus dem Land! Nehmt ein Glas des besten Weines, auf der Priester Wohl zur Hand! — In ako bi se danes uresničil ta poziv, tedaj bi bila v prvi vrsti zasluga škofovega glasila, ako bi zmanjkalo po celi deželi osáta, vina pa bi zadoščalo dve tri čaši! In s tem sem pri kraju.

Pozivljam vas, častiti gg. tovariši, da v znak skrajnega ogorčenja nad ožigosanim početjem škofovega glasila napram našemu ženstvu storimo soglasno sledeči sklep:

Občinski svet stolnega mesta Ljubljana.

1) Izraža gospodu knezoškofu ljubljanskemu svoje globoko obžalovanje nad brezmerno frivolnostjo, s katero se je drznilo njegovo glasilo »Slovenec« blatiti slovensko ženstvo;

2) sklene, da se občinski svet in mestni magistrat v znak ogorčenosti ne vdeležita, izvzemšice sarske maše, oficijelno nobene cerkvene slavnosti

in prireditve toliko časa, dokler ne dobi napredno meščanstvo oziroma ženstvo zadostne satisfakcije;

3) naroča mestnemu magistratu, da privseh uradnih razpisih in razglasilih prezira škofovo glasilo »Slovenca«.

Že med utemeljevanjem so se čuli ogorčeni klici zoper škofa in njegovo gardo. Resolucije so se enoglasno z živahnim priznanjem sprejele.

K boju proti jetiki.

Ministrstvo notranjih del priobčilo je dne 14. julija preteklega leta posebne »določbe glede odvratanja jetike«. V teh določbah označene obvezne naredbe se bodoje v kratkem splošno uveljavile. Da spoznajo širši krogi občinstva, kako velikanska je škoda, ki jo povzroča jetika in kako razširjena je ta ljudska kuga, navesti hočemo podatke, ki jih je svoj čas priobčil profesor Kraus v svojem referatu glede ustanovitve zdravilišča za jetične na Štajerskem. »Jetika povzroča skoraj vsaki tretji slučaj smrti in najmanj vsako drugo nezgodo moških in ženskih obrtniških in industrijalnih delavcev do 50 leta, tedaj v starosti, v kateri je človek najbolj usposobljen kaj prislužiti. Za jetiko umrje več ljudi, kakor za davico, škrlatico, ošpicami, dušljivim kašljem in legarjem skupaj. Na milijone znaša število v človeški družbi živečih odraslih, ki so tuberkulozni. V Nemčiji je treba radi obolevanja za jetiko oddati vsako leto najmanj 200.000 odraslih v bolnice. V 618 bolniških zavodih Avstrije je približno 6 odstotkov vseh bolnikov jetičnih in najmanj četrtino umrlih pokosi tuberkuloza. Razven v Rusiji umrje na Ogrskem in v Avstriji največ ljudi za jetiko. Kakor izkazuje statistika zadnjih let, zgubi Štajerska z 1.400.000 prebivalci na eden milijon živečih vsako leto 4000 ljudi za jetiko. In v Gradcu, ki šteje 120.000 prebivalcev in ima približno 3200 mrličev na leto, je med poslednimi 6—700 takih, ki so umrli za tuberkulozo. Te velikanske izgube na zdravju in življenju je smatrati v narodno-gospodarskem oziru kaj premeembne. Leta 1896. je umrlo v Cislitaniji 89.871 oseb za jetiko. Ta bolezen je navadno dolgotrajna in skoraj v vseh slučajih poteče mnogo let do smrti. Vzemimo pa, da odvrata jetika obolelega le za jedno samo leto od dela in mu tako jemlje zaslužek, ki naj ga računimo le na eno krono na dan — že v tem slučaju zaznamovati nam je za leto in osebo primankljaj 300 kron, pri 80.000 delanezmožnih tedaj 24.000.000 kron! Če priračunamo še troške za zdravilnika in zdravila, za postrežbo in pogreb poveča se omenjena svota najmanj na 48.000.000 K. Ker znaša prebivalstvo Avstrije le nekaj čez 24 milijonov, nalaga tedaj pri nas jetika dve kroni davka za vsako glavo, pri rodbini petih članov tedaj 10 kron. Po navadi označujemo človeka, dokler je sposoben za delo, kot kapital, ki se sestavlja iz naravne vrednosti iz njegove osebe in pa iz sposobnosti in ročnosti, ki si jih je pridobil v šoli in v življenju. Če pa se pojavlja nezmožnost za delo ravno ob pričetku te najvažnejše dobe človeškega življenja, ne pomenja to le izgubo stroškov in truda za izgojo in izobrazbo, temveč tudi izgubo produktivnega kapitala za bodočnost. Če se nam posreči ohraniti skozi tri leta za delo le 20.000 onih, ki vsako leto obole za jetiko — in to bi se dalo doseči — zaznamovati bi nam bilo 18.000.000 kron prebitka že v slučaju, da cenimo vrednost dela tako nizko, kakor zgoraj.« Te številke — če jim tudi pripisujemo le relativno veljavo — pač jasno pričajo, da ni le najnujnejša zdravstvena naloga, odvratanje

jetiko, da je marveč dolžnost splošne prosvete, pričeti boj proti tuberkulozi in da morajo v to svrhu sodelovati uprava, zakonodajstvo in ljudstvo samo z vsemi silami. Pred vsem zahtevajo navedene številke, da se ustanovi zadostno število zdravilišč za jetične. Kakor pričajo izkušnje, so uspehi teh zdravilišč prav dobri. Treba je le strogo paziti na to, da se vsprejemajo le zdravljenju v zdraviliščih primerni slučajji in da bolniki dovolj dolgo — povprečno po 6 mesecev — ostanejo v zavodu. Pri takih odnošajih se mnogi jetični popolnoma ozdravijo, skoraj vsi brez izjeme pa v toliko boljšajo, da so več let zopet sposobni za delo in prislužek. Druge države, pred vsem Angleška in Nemčija, imajo že dolgo vrsto let obilo javnih in privatnih zdravilišč za tuberkulozne, v ožgled izvrstnim uspehom so jih v večjih mestih celo bolniške blagajne ustanovile za svoje člane, med tem ko je Avstrija do zadnjega časa imela le edino, a uzorno urejeno zdravilišče v Allaudu. A tudi pri nas postaja že boljše ter je več deželnih zastopstev sklenilo sezidati taka zdravilišča. S tem pa, da ustanovimo zdravilišča še nikakor nismo storili vsega, skrbeti moramo tudi za daljno bodočnost jetičnih, zboljšati njih stanovanje, olajšati jim skrb za svojece ter jim preskrbeti manj škodljiv in naporen delokrog. Mnogo store v tem oziru že zdravilišča sama, v katerih se oskrbovanci poučujejo o bistvu in odvratanju jetike ter o potrebnosti in koristnosti v zdravilišču običajnih higijeničnih in dijetetičnih naprav. Bolniki se pozneje strogo ravnajo po teh poukih, v kolikor jim to pač dupuščajo stanovske razmere. A tudi posebna društva se prizadevajo delovati v tem smislu in ob enem skrbeti za one jetične, ki jih ni bilo mogoče sprejeti v zdravilišča, tako na primer »pomožno društvo za jetične v Avstriji«, ki se je pred kratkem ustanovilo na Dunaju in namerava ustanoviti podružnice v posameznih kronovinah. — Velike važnosti in koristi je tudi okolnost, da se bolnikom v zdraviliščih pojasnuje, kako škodljivo je pljuvanje na tla ali v žepni robec in kako velikanska je nevarnost, da se okužimo po izmečkih. Dosledno in strogo se vsled tega gleda na to, da se vsi oskrbovanci poslužujejo pljuvalnikov in tako na neškodljiv način odstranjujejo izmečke. Bolniki ne opustijo nikdar več te navade ter se strogo izogibljejo pljuvanja na tla ali v žepni robec. S tem kaj koristno vplivajo na svojece in znance, ki se kmalu tudi jamejo posluževati pljuvalnikov. Sploh je najvažnejša točka boja proti tuberkulozi ta, da se ljudstvo izobrazi in pouči v higijeničnem smislu. O tej točki bodemo vsled tega posebej spregovorili.

Domače in razne novice.

— Poparjeni klerikalci.

Odgovor, ki ga je dal občinski svet ljubljanski na »Slovenčeva« nečuvna zasramovanja je klerikalce tako presenetil in zbejal, da že ne morejo več govoriti. Tako so poparjeni, da komaj še jecljajo. To se vidi iz včerajšnjega »Slovenca«. »Slovenec« govori na dolgo in široko o tej vlepomembni seji obč. sveta, pove pa le jako malo. Bistvo njegovega opravičevanja je, da škof ni odgovoren za »Slovenčeve« ekscese in pa da je »Slovenec« le zagadatelj sramotil vso narodno napredno stranko in posebno narodno-napredne dame, ker smo mi priobčili listek »Žrtev razmer«. Eno kakor drugo je neresnično. Škofova odgovornost za »Slovenca« in njegove ekscese izvira iz cerkvenih postav in iz razmerja med škofom in njegovimi du-

hovniki. Po cerkvenih postavah ima škof dolžnost nadzorovati časopise. Če nadzoruje liste, ki mu ne priznavajo nobene avtoritete, zakaj ne »Slovenca«, ki je njegovo glasilo in ki ga izdaja škofu podrejeno društvo in ki ga pišejo duhovniki, ki so škofu v vsem dolžni brezpo gojno pokornost. Škof ima najpopolnejšo oblast nad »Slovencem«, škofova beseda je pri »Slovencu« odločilna. Zato je pa tudi on odgovoren za »Slovenčev« pisarjenje, toliko bolj, ker je negovanje vere in morale njegova najpoglavitejša naloga. Zaman je torej »Slovenčev« prizadevanje, predstavljati stvar tako, kakor da se dr. Lampe ne zmeni za škofa, kakor da škof nima nič vpliva na »Slovenca«, kajti cerkvene postave, ki vežejo škofa in dr. Lampeta, pričajo, da ima škof dolžnost, pravico in moč odločevati pri »Slovencu« v vsakem oziru, dejstva pa svedočijo, da škof tega ni storil. Obč. svet se je torej obrnil na pravo adresu, ko je iz »Slovenčeve« ekscese naredil škofa odgovornega. Ravno tako zvičajno je tudi »Slovenčev« pisarjenje, da je začel s svojimi zasramovanji le vsled tega, ker smo piobčili »Žrtov razmer«. »Slovenec« pita že leta sem svoje čitatelje s samimi zasramovanji narodne napredne stranke in njenih članov. Tudi ko sta bila dr. Žitnik in kanonik Kalan »Slovenčeva« urednika, smo imeli hude boje s klerikalci, ali tako daleč ni šel nikdar ne Žitnik ne Kalan, kakor sedanji urednik dr. Lampe. Koblar in Lampe sta začela tisti boj, ki se zdaj bije; začela sta ga z najbesnejšo brezobzirnostjo in vodila sta ga z največjo hudobijo. Najle kdo pregleda »Slov. List« in »Slovenca« v zadnjih letih in videl bo, da svet še ni videl kaj takega, kar sta počenjala Koblar in Lampe. Nihče ni bil več varen pred njima in napadala nista samo moških, ne samo nasprotnikov, ki stoje v prvih vrstah političnega boja, nego tudi dame. V vsako ponočno posodo sta vtaknila svoja blagoslovljena nosova, tako da so morale ženske pri sodišču iskati varstva in pomoči pred temi ljudmi. In mi smo bili še vedno obzirni. Ljudje, ki čutijo na svoji koži posledice boja s klerikalci in ne zasledujejo samo iz ljubljanskih kavarn, so bili že nejevoljni, da klerikalcem toliko prizanašamo, in mi smo še vedno molčali. Celo vrsto škandalov, prav znamenitih škandalov smo zamolčali. Dr. Brejc n. pr. je na znanem shodu v svojem okraju na najimpertinentnejši način lagal o neki privatni zadevi, a mi smo bili toli usmiljeni, da mu nismo odgovorili z njegovo širšim krogom le malo znano afero. In tacihi slučajev bi navedli lahko še več. Kolikokrat so nas tudi že prišli duhovniki prositi, naj kako stvar zamolčimo, in niso prosili zaman. A kako so klerikalci vračali to našo obzirnost. Po shodih in s prižnic so nas grdili vse skupaj in posameznike na najhujši način ter nas, kakor v svojih listih, proglašali za bordeljsko stranko, za stranko nečistni-

kov in svinjarjev, dasi ni takih nečistnikov in svinjarjev nikjer toliko, kakor med klerikalci. In ko smo končno izgubili potrpežljivost, ko smo končno s konkretnimi slučajmi začeli kazati, kje so pravi nečistniki, katera stranka zasluži imenovanje, ki ga je »Slovenec« nam vrgel v obraz, pa se delajo ti ljudje nedolžne kakor angeljčki in pravijo, da smo jih mi izzvali. Pa ne bo držal ta izgovor, ker ljudje vedo, kako je bilo v resnici. »Slovenčevim« grožnjam se pa le smejemo in pravimo: kar na dan ž njimi, čim preje, tem bolje, mi se bomo že znali braniti.

— **Porotne obravnave** meseca marca utegnejo biti zanimive. Vršile se bodo namreč tri obravnave proti dr. Lampetu in tri obravnave proti Štefetu. Oba sta tožena zaradi častikraje.

— **Ricmanje v državnem zboru.** V seji poslanske zbornice dne 17. t. m. so poslanec Plantan in tovariši interpelirali vlado zastran nečuvnega in popolnoma nezakonitega postopanja tržaškega namestništva, oziroma koprškega okrajnega glavarstva napram Ricmanjem. Plantanova interpelacija je adresirana na ministrskega predsednika in na naučnega ministra.

— **Občinske volitve v Krškem.** Piše se nam: Dne 19. t. m. bodo pri nas obč. volitve za 3. razred. Doslej so se v naši občini volitve še vedno mirno vršile, ker smo imeli še dosti mirne duhovne. Letos bode pa drugače. Leskovškega dekana boli, da nima on in tudi noben drug duhoven pri obč. upravi besede, in rad bi se maščeval. Našuntal je nekaj slabih kmetov in svojih podreptnikov, da naj delajo proti staremu odboru. To je bilo pa težko delo, ker je vsakemu znano, kako dobro so gospodarili dosedanji župan in stari odborniki. Skoraj vsak kmet se jim ima kaj zahvaliti. G. župan nam je vinograde zasadil, napravil strelne postaje zoper točo, ustanovil obč. hranilnico, katera se lepo razvija, dosegel, da se je odprla obč. bolnica več let prej, kakor je bilo določeno in se vedno trudil pomagati kmetu. Kaj takega nima nobena druga občina na Kranjskem. In vse to je storil zastoj, ne da bi dobil vinar plačila. Proti takemu možu je seveda težko delati in se mora že debelo lagati, če se mu hoče dobro ime ukrasti. Lagati znajo pa farovski že od nekdanj dobro. To so pokazali tudi zdaj. Ne bodemo preiskovali vseh njihovih nesramnih laži, to bi nam dalo preveč dela. Ozmimo se le malo na oklic, katerega so izdali, da slepijo nerazsodne ljudi. Pred vsem hočejo napraviti sovraštvo med kmeti in Krčani. V ta namen jim lažejo, da bodo Krčani kmečki denar sebi v korist obrnili. Dosedanji kmečki odborniki dobro vedo, da je to le debela farška laž. Županstvo je doslej izdalo veliko več za kmečke prebivalce kakor za Krčane, čeravno so v mestu davkoplačevalci, katerih eden plača več, kakor cele vasi kmetov. Ker leskovški farji dobro vedo, da ne bodo naše občine dokler je v nji mesto, nikoli v roke dobili, bi jo radi raztrgali. Ko bi se kmetje ločili od mesta, bi prišli takoj v farško malho. In za to se gre pri teh volitvah. Vse drugo, kar govorijo, je laž. Gorje Vam pa kmetje, če pridete farjem v roke. Starejši med Vami se bodo še spominjali, kako so pred

50 ali 60 leti in še prej, leskovški dekani s kmetom delali. Spominjali se bodo tudi kako je raški župnik, stric našega Pfeiferja kmete drl. Taka je farška gospoda, ki le takrat zastoj zine, kedar ji meso z vilic pade. Veseli nas pa, da se klerikalci niso upali postaviti nobenega duhovna med kandidate za tretji razred. To je lepo znamenje, da zapeljan klerikalni kmet noče farjev voliti. Ponujajo Vam poleg drugih ničel onega, kateri je za dobro kosilo v farovžu svoje prijatelje izdal. Izdajalcev se ogibajte! Ne vemo pa, kako je prišel S. v to družbo? Napredna stranka priporoča stare odbornike, kateri so že pokazali, da jim je korist kmeta pri srcu in kateri želijo, da bi živela kmet in meščan v miru kot prijatelja in soseda. Onim pa, kateri skušajo zasejati med nas prepir in sovraštvo, pokažimo vrata, ker so ničvredneži, čeravno so žegnani. Sicer pa smo prepričani, da se naši napredni kmetje ne bodo dali od neiskusnih kaplanov zlorabiti, ter da bodo z mnogobrojno vdeležbo pokazali, kdo da je v Krški občini gospodar. In tako bode gotovo volitev dne 19. februarja zopet velikanska manifestacija napredne ideje! S kakimi sredstvi pa je naša duhovščina zopet pri tej volitvi ruvala, poročali bodemo po dovršenih volitvah.

— **Utopljenko** so dne 17. t. m. izvlekli na Ježici iz Save. Čedno oblečena utopljenka je stara kakih 18 let. Poškodbe na njej ni videti nobene. Znana ni nikomur. Dokumentov ni imela nobenih pri sebi.

— **Ogenj.** Pri J. Brancju v Pristavi pri Borovnici nastal je včeraj popoldne, dosedaj na neznan način, ogenj, ki je v kratkem času vpepelil skedenj in kozolec, mnogo zaloge mrve in vse gospodarsko orodje. Gasilce čakalo je sila naporno delo, ker v Pristavi je sila pomanjkanje vode, vendar se jim je posrečilo ogenj omejiti. Oddelek požarne brambe ostal je čez noč na pogorišču. Poškodovanec je bil za poslopje zavarovan, ne pa za mrvo in orodje.

— **Iz bolnice ušel.** V Krškem je ušel iz bolnice za pljučnico bolni sodarski pomočnik Ivan Kurnik. Ušel je v sami srajci in sodi se, da se mu je zmešalo. Ker ga ni najti, se misli, da je skočil v Savo.

— **Doktor teologije goljuf.** V Filadelfiji je policija aretirala nekoga Nemca, kateri sliši na ime Jurij Reuckert doktor teologije, in kateri je absolvirjal vseučilišče v Heidelbergu. V Nemčiji je stavil 15 000 mark, da bode potoval okrog sveta brez denarja. Reuckert je svoje rojake v Now Yorku in Newarku za več tisoč dolarjev goljufal. Tudi v Philadelphiji je prigoljufal par sto dolarjev.

* **Ker je gledal v sobo deklet.** V Utici Amerika so aretirali župnika cerkve sv. Trojice, Teofila Wittlingerja, ker je gledal v spalno sobo sester Geisler, kateri sta se pripravljali oditi k počitku. Policaji so župnikovo sled zasledovali do župnišča in tu aretirali župniškega občudovatelja ženske divote.

— **Mož menih, žena nuna.** Kako poganja med našim ljudstvom blazni verski fanatizem, o tem poroča z velikim ponosom mariborski klerikalni list. V samostanu Magdalenaric v Studenickem je ravnokar umrla kot nuna-delavka Ana Kajtna. Cela rodbina je v samostanu. Štirje sinovi so trapisti v Rajhenburgu. Eden izmed teh je bil oženjen, a je zapustil svoje tri otroke in posestvo tašči ter šel k trapistom. Dve hčeri sta v studeniškem samostanu. Pred par leti je zapustil tudi oče svojo ženo Ano ter šel k trapistom. Sedaj je prišla tudi žena »verska gorečnost«

ter je vstopila v samostan Magdalenaric, kjer je ravnokar umrla. Ko jo je obiskal mož na smrtni postelji v kuti, je žena jokala od veselja. Kdor smatra take ljudi za normalne, pač sam ni več normalen.

— **Nune »dobrega pastirja«.** Že svoje dni smo omenili o škandalozem početju francoskih nun »dobrega pastirja« v Nancyju. Ta red je razširjen po celem Francoskem, ima 221 samostanov s 7000 nunami in 48 000 delavkami. Bavijo se nune z »vzgojo« zanemarjenih, osirotelih, pa tudi padlih deklic od najnežnejše starosti do zrele dobe. Kako opravljajo ta krščanski posel, povedal je najbolje škof Turinaz iz Nancyja, ki je poslal o redu v Rim spomenico, ki jo je podpisalo sedem nadškofov in 15 škofov. V tej spomenici se čita: »Le delo mladih deklic bogati samostan. Smelo trdim, da ni v celi deželi najnevarnejšega podjetnika, ki bi svoje delavce tako izrabljal in tako ž njimi postopal, kakor te nune. Takšna hudodelstva se gode v vseh zavodih »dobrega pastirja«. Ker je neki rimski list ponatisnil to spomenico, osmelila se je neka delavka, ki je delala v samostanu 23 let tako naporno po dnevu in pri luči ročna dela, da je oslepela, nastopiti tožbo zoper nune za odškodnino. Dne 4. t. m. se je vršila obravnava, ki se je preložila na 19. t. m. Zasllišanih je bilo nad 50 prič, med njimi tudi duhovniki, ki so pripovedovali naravnost zverinsko počenjanje nun. Za vzgojo, snago in hrano se ni skrbelo, temuž le za neprestano in naporno delo. Deklice niso poznale kopele, ne umivalnika, ne mila, a večina se jih tudi ni naučila ne pisati ne brati. Spati morajo v popolnoma nezakurjenih sobah brez potrebne odeje, tako da so pred par leti desetim deklicam zmrznile noge, eni so jih morali odrezati. Na izid obravnave je vsč radovedno.

— **Rezervist s kroglo v srcu.** Neki dunajski kočijaž se je hotel lani ustreliti ter si pognal eno kroglo v glavo, drugo pa v srcu. Dr. Kienböck, zdravnik na sanatoriju mu je s pomočjo Röntgenovih žarkov potegnil kroglo iz glave, one iz srca pa ni upal izvleči, ker bi bila nevarnost, da mož vsled tega izkrvavi. Pustili so mu, da se mu je krogla v srcu zarasla. In čez nekaj tednov na to je mož s kroglo v srcu šel k orožnim vajam ter brez vsakih težav prebil 4 tedne pod puško. Tudi svoj poklic kočijaža opravlja brez vsake bolečine.

— **»Unio catholica« pred sodiščem.** V Lvovu se je predvčerajšnjim začela kazenska obravnava glede propada duhovniške zavarovalnice »Unio catholica« in njene glavne agenture v Lvovu. Zasllišanih bo nad sto prič. Ta obravnava poda zanimivo sliko iz katoliške gospodarske organizacije.

— **Razpuščeno društvo.** Lahonsko društvo »Unione« v Zadru je bilo razpuščeno, ker je hotelo pod pretvezo plesa prirediti iredentistično demonstracijo. Značilno je, da so bili člani tega društva — c. kr. uradniki.

— **Pogumna žena.** V Cuneo v Italiji je zasledoval poročnik Delfino gospo Balsamo na sprehodih ter žvrgolel za njo zaljubljen. Končno je bilo gospe preveč, obrnila se je ter vpricho mnogih šetalcev prisolila zaljubljenemu častniku dve taki zaušnici, da mu je čepica odletela. Ker je tudi mož pogumne dame odobral njeno postopanje, ni preostalo poročniku drugega, kakor se zateči k sodišču, ki je damo res obsodilo v globo 41 lir z utemeljevanjem, da sta bili zaušnici nenavadno krepki.

— **Dobra kava!** Kateri gospodinji ni do tega, da prinese dobro kavo na mizo? Žal, da se pogosto najboljša vrsta kave izpridi z malovrednimi primesmi, potem pa dolže kavo, da ni za nič. Kathreinerjeva Kneipova sladna kava je priporočna kot iz-

redno okusna in obenem cena primes zrnatih kavi, pa tudi kot najboljše njeno nadomestilo. Na posebni Kathreinerjev izdelni način dobi Kathreinerjeva Kneippova sladna kava priljubljeni vonj zrcate kave, tako da je pijača milejša in tečnejša, pa tudi zdravju koristnejša. Kdor hoče biti deležen prednosti pristne Kathreinerjeve kave, pazi v svoj prid pri nakupovanju na izvorne zavojke z imenom „Kathreiner“ in varstveno znamko „Župnik Kneipp“. Kar se odtehtuje odprto in prodaja za Kneippovo kavo, je po navadi opražen ječmen ali pivarski slad, nikoli pa Kathreinerjeva kava.

Poslano*)

gospodu **Josipu Vovk-u**,
pekovskemu mojstru
v Žužemberku.

Odkar bivam na tem ljubem, grešnem svetu, se nisem še nikdar bolj razveselil, nego letos meseca januarja, ko sem prejel lastno fotografijo gosp. Vovka. Bolj se nisem mogel razveseliti, kakor sem se, in zato moram veselo novico razglasiti potom časopisa.

Fotografija sicer ne obsega vseh mojih želja, vendar je vse na svojem mestu. Da jo pa natančno opišem, tega si še misliti ne morem, vendar kolikor mi moj skromni pisateljski talent dopušča, jo hočem natančno opisevati.

Na zeleni trati je pogrničen prt, na katerem so razložena raznovrstna jedila. Gosp. Vovk in gospa soproga sedita poleg jedil in željno gledata z lačnimi očmi nanje, že hočeta okusiti in se poslužiti božjih daril, a v tem trenutku prihodasti čivji tur in plane razjarjen na jedila; gosp. Vovk pa, ne menčaje se za usodo gospe soproge in ne brigajoč se za okusa jedila, zbeži proti nasprotni strani. Revaš pa je bil zelo nesrečen; hoteč skočiti čez ograjo svojega soseda, se je za hlačni zep ujel na ograjni kolek. Sedaj je viselo njegovo telo med nebom in zemljo nepričakujoč od nikoder pomoči, pač pa pričakujoč v svetem strahu, da ga divji, razjarjeni tur zdaj pa zdaj nasadi na tla.

Tur pa je bil pametnejši; ustavil se je pred pritom in začel z mirno vestjo gosp. Josipa Vovka jedila — uživati. Med tem, ko je bil tur nemoten pri svojem obrtu, se gospa počasi spravi, kobacaje po vseh starih, do svojega soroga. Videla ga je v tem neprijetnem položaju ter se ji je revež zamislil; vendar se je takoj spomnila, da jo je on pravkar prepasil njeni usodi v smrtni nevarnosti, vzela je iz ograje mal oklešček in je začela udrihati po napetem delu telesa, ki v soli največ trpi.

To je vsebina iste fotografije. Pojasniti moram, kako sem jo dobil v roke. Poslal mi jo je sicer on sama, vendar ni bila meni namenjena, pač pa je na njega vplivala neskončna dobrota in hrepenenje po razširjanju svobodnega, umetnega slikarstva. Pristaviti moram, da je on sam hotel sliko povečati, ker se mu je pa to ponesečilo, jo je s svojo spretno roko zamazal, z razkavim peresom, tako da ni spoznati, kaj je mihlil gostaviti.

Dragi Josip! Prav lepa hvala za uslugo, povem ti, da so ti isto poslali tvoji rojaki, ko sem jim razložil, da si postal diletantski igralec farovškega gledališča. To jih je silno veselilo. Povedal sem jim tudi, da si nameraval položiti 100 K avstr. velj, ako ti kdo dokaže, da so tvoje zemlje nezdrave, da si pa končno ono ponudbo svojevoljno umaknil, to jih je jako iznenadilo, ker si niso mislili, da bi bil ti, „mož beseda“, postal šema. Drugače pa le Boga zahvali, da naju loči sirno morje, ker drugače bi te prav gotovo spravil na zatožno klop.

Potrudil se bodem, da mi slika pomaga v svet spraviti igranje farovških iger pod predsedstvom gosp. Vovka. Ako mi kedaj dá ljubi Bog, da bodem hodil po mili Kranjski deželi, hotel ti bodem slavo — razširiti. Dotlej pa zdravstvuj!

Jakob Hočevar

Cleveland, Nord Amerika.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Tržne cene v Ljubljani.

	K/h		K/h
Gov. meso I. kg	130	pšenič. 100 kg	27 40
" II. "	110	" koruzna " "	19 —
" III. "	1—	" majdova " "	35 —
Telečje	150	Fižol, liter	— 20
Praščje m. sv.	160	Grah, "	— 40
" pr. "	2—	Leča, "	— 25
Kostrun. meso "	1—	Kaša, "	— 20
Maslo	260	Ričet, "	— —
Surovo maslo "	240	Pšenica " 100 kg	18 40
Mast praščja "	180	Rž. "	15 —
Slanina sveža "	170	Ječmen. "	15 60
" prek. "	180	Oves "	15 40
Salo	140	Ajda "	19 60
Jajce	7	Proso, bel. "	18 —
Mleko, liter	18	" nav. "	16 —
Smetana sl. lit.	80	Koruzna "	16 80
" kisl. "	80	Krompir "	5 60
Med " kg	150	Drva, trda m ³	7 80
Piščanec.	140	" meh. "	5 60
Golob "	50	Seno " 100 kg	7 60
Raca "	—	Slama "	7 —
Zajec "	—	Stelja "	—

Loterijske srečke.

Brno, 18. februarja.	12, 27, 47, 86, 16.
Dunaj, 14. februarja.	43, 21, 30, 52, 73
Trst, 7. februarja.	40, 80, 79, 51, 61.
Gradso, 14. februarja	26, 14, 2, 45, 51.
Praga, 11. februarja.	8, 51, 50, 54, 43.
Lino, 7. februarja.	35, 10, 68, 57, 29

Povsod po Slovenskem

in še čez mejo razširja se od dne do dne poraba prave in najboljše

kavine primesi

v prid družbe sv. Cirila in Metoda

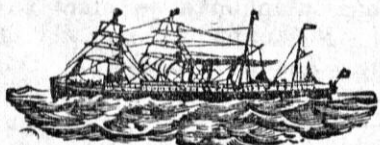
iz

I. jugoslov. tovarne za kavine surogate

— v Ljubljani. —

Zahtevajte jo povsod!!

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaju ali (2073—25)

Anton Rebek, konc. agent v Ljubljani, Kolodvorske ulice 32.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Najnižje cene

Skrbno izdelovanje

Največji izbor

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

Lepa kmetija

obstoječa iz zaraščenih gozdov, ognuženih njiv, lepih pašnikov, kolosekov in velikega vinograda, v katerem se pridelava do 150 hl vina, se po nizki ceni proda. Zraven je lepo vinsko poslopje, v katerem je še sedaj 160 hl belega in rudečega vina, dalje travnik in sadni vrt z več sto nasajenimi drevesi, celo pohištvo v dobrem stanu, 7 glav goveje živine in vse barno blage. Posestvo meri skupaj 27 aralov.

Kje? in ceno pove **Anton Godlar, Sv. Lenart, Brežice.**

Največje, najhitrejše ter najvarnejše vrste velikanskih parnikov, ki vozijo v Ameriko.

Hamburg-New York le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja ter daje pojasnila točno in brezplačno

oblastveno potrjena

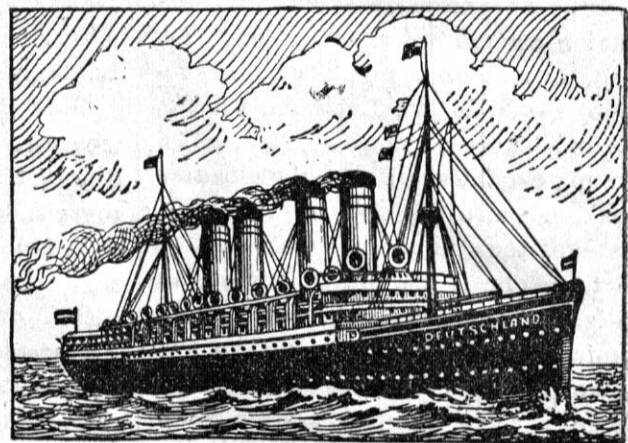
agentura

Hamburg-Ameriške linije

Ljubljana

Dunajska cesta št. 31

od južnega kolodvora takoj na desno.

Pisarna

c. kr. priv. zavarovalne družbe

„avstrijski Feniks“

in občne zavarovalne družbe

„Providentia“

je od 7. svečana 1903

v novi hiši gospoda Čudna

(366—2)

Sodnijske ulice šte. 6

nasproti glavnemu vhodu justične palače.

Stanje hranilnih vlog:

17 milijonov kron.

Rezervni zaklad:

nad 400.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{1}{2}$ % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. (89—2)

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4 $\frac{1}{2}$ % do 5%.